

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Maj

Årgang 70 . Nr. 5

1985

Tegneren Eiler Krag har i sine drengeår spillet »butik« ved sit hjem i nærheden af Fredericia. Tegningen stammer fra hans bog Huletid.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK
Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
Autogården
(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Blegdamsvej 28
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

**H. C. Bjødstrup
Jensen**

Urmager & Optiker

St. Kongensgade 32
1264 København K
Telf. 15 18 21

Grundlagt 1821

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

**SAAB
DACIA**

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE
Tlf. (02) 17 00 72

– *Stedet vi mødes*

HOTEL POSTGÅRDEN

Susanne og Leslie Christensen

Telf.: (03) 63 22 22

I Soraner Bladets nummer for marts 1982 har jeg redegjort for en undersøgelse af batøkspillets udbredelse i Sønderjylland. Til min overraskelse havde jeg konstateret, at spillet her har været meget udbredt og mange steder har været spillet så sent som i 40'erne og 50'erne. Det var en efterlysning i dagbladene, der gav mig et stort materiale i hænde.

Senere forsøgte jeg med held en efterlysning i Vejle Amts Folkeblad og Jyllandsposten, men gik så ikke videre. Imidlertid følte jeg en vis forpligtelse til at udvide undersøgelsen til resten af landet, da en sådan ellers næppe ville blive foretaget. Det var klart, at det hastede, hvis man skulle finde nogen, der huskede det gamle spil. I løbet af 1984 henvendte jeg mig til op mod en snes dagblade, der dækkede det meste af landet. Så godt som alle har bragt efterlysningen, så det er nogenlunde relevant at tale om en landsdækkende undersøgelse.

Mit materiale fra begge undersøgelser udgør til nu 149 breve og 139 referater af telefonsamtaler, altså ialt 288 henvendelser, hvoraf de sønderjyske alene udgør de 175. Heri er de mange, der kom fra sønderjyder, bosat uden for landsdelen selvfølgelig medregnet.

Det kan ikke undre, at det område uden for Sønderjylland, der er stærkest repræsenteret, er Kolding – Vejleegnen samt Fredericia med hhv. 20 og 11 henvendelser. Fra det øvrige Jylland kom der 25, spredt over mange lokaliteter, bl.a. Vendsyssel, Thy, Salling, Kjellerup, Vardeegnen, og Grenå.

På Fyn har spillet i hvert fald været spillet meget i de vestlige egne. Herfra kom de 14 af 15 henvendelser.

Sjælland er ret svagt repræsenteret med 14, hvoraf alene de 5 er fra Stevns og 5 er fra Midtsjælland. Der er 2 fra Møn, begge knyttet til en forlængst nedlagt kostskole i Magleby. Fra Lolland Falster kom et enkelt brev, og det var fra en gammel soraner og ellers ikke noget.

Der kom i det hele taget en del breve fra gamle soranere og fra enkelte herlovianere, skønt jeg i efterlysningen havde antydnet, at jeg var soraner. Brevene er opbevarede sammen med det øvrige materiale, men er ikke medregnet i opgørelsen. Disse breve bragte jo ikke noget nyt, men det var hyggeligt at høre fra ubekendte kammerater.

Navnene på spillet er mange. Som bekendt kom det til Sorø Akademi i 1825 under navnet pikfolt, der må formodes at gå tilbage til tysk Pickpfal. På Herlufsholm har det, så vidt jeg har forstået, hele tiden heddet fikfak, der minder om det sønderjyske pikpak. I Sorø blev det tyske pikfolt jo erstattet af det lidt gådefulde batøk. Men hvornår? Er det sket i forbindelse med den ændrede spille måde, evt. efter en længere pause?

De gamle soranere, der skrev til mig, kaldte alle spillet batøk. Dette navn kom ellers kun 1 gang. Det var nogle F.D.F.'er i Brønshøj, der for nogle år siden havde spillet batøk. De har jo nok haft en gammel soraner som leder. En ældre mand i Køge skrev, at han som elev i borgerskolen i Sorø havde spillet platøk, »med tryk på pla (!) – de finere på akademiet kaldte det noget andet«. Navnet patøk kom fra »Sorø omegn«, og i Hjørring lærte en feriedreng nogle børn at spille patøk. Navne, der er beslægtede med batøk kom ellers kun fra Fredericia med nærmeste omegn og 1. gang fra Vestfyn, i form af butik. Brevskriveren fra Fyn havde også set formen batek. I Fredericia var formen butik den almindeligste med 7 gange, mens batic, partik og patøk kom hver 1 gang. Det ser ud til, at det er blevet spillet med stor entusiasme i Fredericia. To meddelere fortæller begge, at unge mennesker – håndværkere og landmænd mødtes om aftenen, henholdsvis på en eng i udkanten af byen, og på voldene og spillede butik.

Et andet område med en lignende ensartet samling af navne er Kolding-Vejle-

egnen. Her er navne som kong, konge, kongekæp eller kejser næsten enerådende.

I Sønderjylland findes som beskrevet i min første artikel, navnet pikpak næsten massivt op gennem Midtsønderjylland og har endda i 4 tilfælde fundet vej over Kongeåen. I området Tinglev – Sønderborg er navnet pikpol dominerende, men mønsteret brydes af en del danske navne.

Fra Stevns har jeg 2 gange navnet flikflak og 1 gang fikfak. Her har nok en herlovianer lært fra sig. Når spillet i Allindelille hed »lort«, kunne det måske være kommet fra Sorø, jvf. den soranske rangfølge. Samme navn er angivet i 2 tilfælde fra Gråstenegnen og i 4 fra Åbenrå og omegn. En meddeler var meget ivrig for at oplyse, at navnet kommer af det tyske ord Lot = lod. Det skulle hentyde til, at kæppen stod bedst, når den stod lodret. Det er dog næppe den betydning, man har lagt i navnet i Sorø!

Af andre specielle navne kan nævnes: Munk og monark, der kom fra udkanten af området med navnet konge. Fra Vendsyssel kom navnet goliat. Andre enkeltvis forekommende navne er: Pave, land, kriskras, peffelpind, pindkok, tik, spitsval og put. Udover de ovenfor nævnte betegnelser har spillet over hele landet navn efter det, man spiller med, og det gælder forøvrigt også de tyske navne. Betegnelsen pløk forekommer 20 gange i Sønderjylland og et par gange udenfor. Kæp nævnes næsten lige så mange gange. Det er især almindeligt på Vestfyn. Navnet pind forekommer i lidt færre tilfælde, og endelig er der navne som stok, stage, stang og spyd, der er mere sjældne.

Spillereglerne

Hvad spillereglerne angår, falder de i to klart adskilte grupper. Den ene er næsten enerådende uden for Sønderjylland. Den spiller, hvis kæp bliver fældet, udgår af spillet til næste omgang. Mange steder opnår man en rang i forhold til, hvor mange kæppe man har fældet. Det var jo som bekendt tilfældet i Sorø. I Kolding – Vejle-

området er spillets navn – konge – næsten altid forbundet med en sådan rangfølge. Der kunne man blive konge, kejser, pave apostel, helt op til 12. apostel. Andre steder begynder man med at blive født og ender med guldbryllup. Men der er mange, der ikke kender til nogen rangfølge.

Den anden hovedregel går ud på, at man erobrer de kæppe, man fælder, og at vinderen til sidst står med alle kæppene, hvis man da når så vidt. Hver spiller har for det meste flere kæppe at spille med, hvor mange kan man aftale før spillet begynder. Denne regel bruges næsten 100%, hvor spillet hedder pikpak eller pikpol og kun i ganske få tilfælde, hvor det hedder noget andet. I de få tilfælde, hvor pikpaknavnet er trængt nord for Kongeågrænsen, er reglen også fulgt med. Under begge hovedregler er der naturligvis et antal af lokale varianter.

Udbredelse

Om spillets udbredelseshistorie kan man kun gisne. Det er klart, at det er kommet til landet sydfra, måske ad flere gange og måske glemt i perioder. Af eventuelle tyske navne har kun fikfak overlevet. Denne eller disse indvandringer må ligge langt tilbage, i hvert fald før tabet af Sønderjylland. Spillet må være blevet udbredt op gennem Jylland, men tættest mod syd og derfra videre til Fyn. Måske kunne man sætte dets udbredelse i Nørrejylland i forbindelse med besættelsen af tyske og slesvigholstenske tropper under treårskrigen, men det er dog næppe sandsynligt. På Sjælland kunne det måske især være udbredt fra de to kostskoler – Sorø Akademi og Herlufsholm. Det er da også tænkeligt at elever fra de to skoler har skabt spilletraditioner hist og her i andre dele af landet. I alle tilfælde synes der at være en forbindelse mellem navnet batøk i Sorø og navnene butik m.fl. i Fredericia.

I Sønderjylland må der være kommet en ny bølge sydfra med navnene pikpol og pikpak og de dertil hørende regler. Jeg tror, den er kommet efter 1864 i den tyske

tid, måske hjulpet på vej af tyske eller tyskuddannede lærere. Bortset fra de få pikpaknavne nord for den gamle grænse, der jo kan være kommet der efter genforeningen, er fænomenet rent sønderjysk. Kongeågrænsen skilte. Det ses bl.a. af, at navne som konge eller kejser på spillet ikke kendes i Sønderjylland, men vi møder dem, så snart vi krydser denne grænse, Vamdrup, Lunderskov og Hejls.

En undersøgelse som den foreliggende er naturligvis behæftet med megen usikkerhed. Fravær af meddelelser behøver ikke at betyde, at spillet ikke har været spillet i det pågældende område. Det kan jo også være tilfældigt, hvor mange der gør sig den ulejlighed at skrive eller ringe og fortælle om spillet. Man kan kun føle taknemlighed mod dem, der har gjort det. Glæde over at mindes dette spil fra barndom og ungdom lyser ud af de mange beretninger, og mangan hyggelig telefonsnak og interessante enkeltheder, også i udgangen af emnet, gør indsamlingsarbejdet til en fornøjelig affære. Som tidligere omtalt vil materialet blive tilkendt Sønderborg Slots Museum, og 1 kopi til Nationalmuseets Etnologiske Undersøgelser.

En lille oplevelse må jeg have lov at fortælle. En dame i Ringkøbing ringede og fortalte, at hun i boet efter sin far havde fundet en svær kæp med et slidt håndtag og en spids, der var forstærket med et metalkappe. Efter beskrivelsen var der ingen tvivl. Den gamle herre, som stammede fra Horsenseggen, havde ikke nænnet at skille sig af med sin veltjente »kongekæp« fra barndommens dage, men havde gemt den gennem alle årene. – En smuk cadeau til vort gamle spil.

Interesserede henvises til redaktørens artikel i Soraner Bladet for januar 1981, hvor der anføres kilder til batøkkens historie.

Udnævnelse

Poul Hoiness (S 66) er udnævnt til Chargé d'Affaires og chef for den danske ambassade i Kuwait.

Noas Erindringer

Ved nytårsfrokosten fortalte *Dan Fink* '27 et bibelhistorisk eventyr om, hvordan Vorherres syndflodsprojekt til forbedring af den dengang levende syndige menneskehed blev mislykket. *Dan* har som bekendt længe været optaget af Noa og Noas Erindringer, der (noget sent!) udkom på dansk i 1979. *Dan* konkluderede at Noa skuffede Vorherre, idet han blev fordrukken og – hvad værre var – syndfloden var forgæves!

Vorherre talte således:

– Gabriel, jeg er led ved dem!

De blot synder og sviner, – skændes og slås! Den lykkedes ikke!

– Hvilken? Spurgte Gabriel.

– Skabelsen. – Den gik nok lidt for hurtigt!

– Tja, en uge er jo ikke så lang tid.

– Dyrene er OK, sa Vorherre. Men menneskene? Se bare!

Gabriel gloede nedad. – Øj, øj, sa han.

– Jeg må gøre noget ved sagen, sukkede Vorherre. Jeg tror, jeg brænder dem op. Allesammen. Vi bevarer tegningerne til dyrene og så omgør jeg menneskene.

– Gør det, sa Gabriel. Hvad Vor Fader gør er altid det rette!

– Vorherre sendte ham et misbilligende blik. Skønt, det er jo klart, sa han, alle er jo ikke gennemrådne.

– Jaså, sa Gabriel. Nævn én anstændig person!

– Den her Noa, synes jeg, er reel, sa Vorherre. Han og hans kælling og unger. Gode folk!

– Ja, så behøver du da ikke at brænde dem, sa Gabriel.

– HM, vi får se, vi får se, sa Vorherre og gav sig til at fundere, og efter nogen tid sagde han til Gabriel: Nu har jeg det: Jeg gør lige det modsatte!

– Hvordan da modsat? sa Gabriel, som i mellemtiden havde glemt det hele.

– Jeg drukner dem, hver eneste én. Undtagen Noa! Jeg giver ham besked om at bygge en ark og samle dyrene sammen, to af hver slags, så slipper jeg for at

Soraner - Bladet
Maj 1985.

gøre dem om! Er det ikke fiffigt? Bagefter lader jeg vandene synke bort og den gode Noa kan så blive stamfader til en ny slægt, allesammen gode og fine mennesker!

– Ja så, måske, sa Gabriel artigt.

– Kan du da aldrig blive entusiastisk for noget? sa Vorherre surt og åbnede for regnstrømmene.

– Da syndfloden var overstået og Noa strandet på Ararat, kaldte Vorherre på Gabriel og sa: Se dér på toppen sidder han nu, Noa, snart går han ud og bliver stamfader til nye, syndefri mennesker!

– Ja så, sa Gabriel. Og sé på den dér bjergtop til højre, hvad sidder dér? Jo, en fiskerbåd. Fire fiskere, som åbenbart har levet af fisk og regnvand.

– Ja, for Søren udbød Vorherre.

– Lige netop ja, sa Gabriel, og dér til venstre, hvad står dér? jo, to modbydelige sørøverskibe, som tydeligt nok har overlevet på samme måde. Ja, ja min sandten, det er en skøn slægt, du har kludret sammen. Svinepelsene er i flertal. Tak skal du have! Et henrivende slæng!

– Vorherre kunne blot stirre.

– Du og dine idéer, sa Gabriel. Du skulle have brændt rub og stub op, som du først havde tænkt.

– Ja, ja, sa Vorherre, jeg får vel sende knægten ned. *(fortalt af Ingemar Unge)*

P. S. Vorherre blev nu også skuffet af Noa, der blev drikfældig!

»Gammel-Soraner-Pokalen« i golf

I sæsonen 1984 blev en tradition startet. Tidligere elever fra Sorø Akademi mødtes til en 18-hullers Golf-turnering efterfulgt af spisning.

Igen i år indbydes tidligere elever fra Sorø Akademi til den årlige Gammel-Soraner-Pokal-Match, som – også i år – vil foregå på Korsør Golfklubs anlæg.

Match-dagen er *lørdag den 1. juni* og tilmelding kan, som sidste år, ske til *Elkana Grønne på tlf. (03) 63 03 20*. – Se-
nest den 20. maj.

H. G. Olrik Soranske Studier (1983)

Under et nyligt kort ferieophold i Spanien genlæste jeg bogen »Soranske Studier«, en samling af artikler skrevet af *H. G. Olrik* (S 1895), samlet og udgivet af dattersønnen *Jes Olrik* (1952) med økonomisk støtte fra dennes moder fru Nanny Olrik. I Soraner-Biografierne finder vi udgiveren under navnet Ramvad, der senere er ændret til Olrik.

Det var en meget stor oplevelse i ro og mag at læse denne bog igen, og jeg kan varmt anbefale den til alle soranere, måske særlig til de lidt ældre årgange, der er kommet over det værste karriereræs og har ro i sindet til at nyde H. G. Olriks oplysningsmættede sider krydret med små polemiske sidehug til andre skribenter, der har dummet sig og burde have vidst bedre!

Olriks store viden og hans umættelige iver efter at verificere sine teser afspejles i et omfattende noteapparat, som man ikke bør snyde uden om.

H. G. Olrik var cand. jur. og kontorchef i DSB, men udgivelsen kalder ham personalhistoriker, og det med rette. Artiklerne er personalhistorie af bedste proveniens. Nogle er taget fra Soraner Bladet, som Olrik redigerede med stor dygtighed de første 20 år af dets eksistens.

Køb »Soranske Studier« og læs den i små slurke; der er 24 af dem og smagen bliver bedre efterhånden som du vænner dig til det stærke bryg! Eller brug den som en gave til en lidt ældre soranerven, der tåler mosten. Den beretter underholdende om særlige træk af skolens historie og om de mange interessante personligheder, der har bidraget til at give vor Skole sit gode navn og ry.

AKR

— — — — —
NB. »Soranske Studier« blev ved sin fremkomst anmeldt i Soraner Bladet september 1983 af Svend Ranvig.

Holbergs komik af Erik A. Nielsen

Bogen omhandler den komiske del af Holbergs forfatterskab fra Peder Paars 1719 til og med det første levnedsbrev 1727, som demonstrerer hans særlige evner for det komiske, ikke blot med hensyn til at skildre de komiske personer, men også noget dybere, den poetiske raptus, som han selv kalder denne periode i sit liv, hvor han bogstaveligt talt gav alt, hvad han havde i sig, og trods sit jernhelbred blev ganske udmattet, men det var også en kæmpepræstation: Peder Paars, skæmtedigte, metamorfoser og 26 komedier, hvoraf de fleste stadig lever i bedste velgående.

Netop på det tidspunkt, hvor der i København var behov for danske komedier, fordi indflydelsesrige personer i Danmark var ved at etablere en dansk scene, var det så heldigt, at Holberg var parat, fik opfordringen til at skrive og sagde ja, fordi han med Peder Paars og skæmtedigterne var blevet varmet op til at løse denne opgave.

Bogen opstiller 6 teser for Holbergs forfatterskab i denne periode:

1) Udviklingen i H's komiske forfatterskab bestemmes af en kraftigt voksende selvrefleksion, der munder ud i hans beskrivelse af sig selv i det første levnedsbrev.

2) Rækkefølgen af værkerne er ikke tilfældig. Der er en kunstnerisk logik i den.

3) Styrken i H's ironiske tankekraft og komik gør det tvivlsomt, om han er klassicist eller antiklassicist.

4) Den indkapslingsproces, som lader sig studere i Holbergs udviklings historie, er symptomatisk for den dannelsesproces, hvorved det såkaldt civiliserede og selvbeherkede oplyste borgerlige menneske bliver til.

5) Latteren i de holbergske komiske værker er ambivalent over for oplysningstidens samfundsopdragelse, idet den på den ene side medvirker til at gøre denne opdragelse effektiv, men på den anden side forholder den sig også kritisk over for civilisationsarbejdet.

6) Det vanskelige problem med de holbergske komediers moralske egenart og brugelighed lader sig bestemme mere omfattende i forlængelse af ovenstående teser. Det moralske problem lader sig ikke løse, men ligger som en dybere modsigelse i mange af værkerne.

Med disse teser som grundlag behandles Holbergs værker i denne periode med mange nyvurderinger og perspektiver, forskellige fra den traditionelle Holbergforskning, hvorved den gør Holberg mere moderne og levende.

Red

Cricketklubben Soranerne

Træning og stævner

Atter i år har tilslutningen til indendørs-træning og turnering været stor. Vi stillede atter med to hold, et senior- og et »forty club«, hvilket sidstnævnte sluttede på en andenplads efter Svanholm.

Udendørstræningen begyndte kort efter påske, træningsdage er tirsdage og torsdage fra kl. 16,30.

Stadion færdiggjorde sidste år nogle faciliteter, som alle fungerer godt. Således blev opvarmningspitchen ved boblehallen færdiggjort midt på sommeren, og har været flittigt benyttet før og under kampe.

Tourneringsplanen for sæsonen er trykt på bagsiden af denne skrivelse. Klubben stiller med et første hold, som spiller i 2. division øst, idet holdet endte på en anden plads efter Svanholm CC, som jo i forvejen har et hold i 2. division, – og med et mellemrække hold.

Klubben har haft stor tilgang af aktive, hvorfor vi for første gang i otte år stiller med to hold i turneringen. Medlemmer mere end 35 år unge tager desuden del i »forty club« kampene i Københavns området.

Første søndag i september er reserveret til den traditionsrige indbyrdes kamp på Gentofte stadion. Skulle passive medlemmer være interesseret i at deltage på denne dag, da skriv et par ord på giroindbetalingskortet.

Det er atter i år lykkedes at holde udgifterne i tømme, og vi kan derfor holde et uændret medlemskontingent for såvel passive som aktive medlemmer. For passive er beløbet 50,00 kr., men større beløb er velkomne, da de flere kampe vil kræve

mere materiel. For aktive er kontingentet 350,00 kr., dog for studerende 175,00 kr.

Vi åbner kampsæsonen på Gentofte, søndag den 28. april med en kamp mod Sorø Akademis Skolehold. Kampen udvikles hvis vejret er med os, mellem kl. 10,00 og 17,00. Der er fri adgang, og alle er velkomne. Rygter vil vide, at skoleholdet er stærkt i år, - vi får se.

Vel mødt til en ny sæson.

Med venlig hilsen fra bestyrelsen,

Flemming Balstrup, formand

TURNERINGSPLAN 1985

April:

Søndag den 28.: Soraner - Sorø Akademi

Maj:

II-division

Mellemrækken

Fredag den 3.

Køge - Soraner

Lørdag den 11.

Soraner - Slagelse (Sorø)

Søndag den 12.

Soraner - Roskilde

Torsdag den 16.

Frem - Soraner

Søndag den 19.

Soraner - KB

Juni:

Lørdag den 1.

Soraner - Glostrup

Søndag den 2.

Svanholm - Soraner

Lørdag den 8.

Ringsted - Soraner (14,00)

Søndag den 9.

Soraner - Køge
(13,00 i Sorø)

Lørdag den 15.

Soraner - Albertslund

Søndag den 16.

Soraner - Glostrup

Lørdag den 22.

KB - Soraner

Lørdag den 29.

KB - Soraner

Søndag den 30.

Slagelse - Soraner

August:

Lørdag den 3.

Glostrup - Soraner

Søndag den 4.

Nørrebro - Soraner

Lørdag den 10.

Soraner - Næstved

Søndag den 11.

Soraner - Frem

Søndag den 18.

Køge - Soraner

Lørdag den 24.

Malmø - Soraner (11,30)

Søndag den 25.

Soraner - Svanholm

fortsættes næste side

September:

Søndag den 1. *Hyggecamp*

Søndag den 8. *Gl. Soranerkamp i Sorø*

Spilleudvalg:

N. O. Bjerregaard, (01) 69 27 77 – Ole Hückelkamp, (03) 63 30 10 – Frank Pearson, (01) 62 49 72 – Kim Schaumann, (01) 62 62 24.

Spilletider:

Som nedenfor, medmindre andet er angivet i planen.

II-division: Kl. 10,00 - 18,00.

Mellemrække: Søn- og helligdage kl. 10,00 - 16,30.

Lørdage kl. 13,00 - 19,00.

Frokosten den 7. marts

Som substitutus for formanden, der ligesom næstformanden og administratoren havde meldt lovligt forfald, fungerede referenten, der med høj og klangfuld røst sang for. Ikke ét ord af »Jeg veed...« gik tabt, thi han havde en snyde-seddel, så Herluf måtte for én gangs skyld se sig de-toniseret til almindelig med-sanger eller rettere med-hvisker.

Ti var mødt frem for at høre mag. art. Gunner Lind tale om humanistisk datalogi på Københavns Universitet. Foredragsholderen indledte med at beklage, at han var den forkerte slags humanist til at tale om emnet. Det vigtige ny som skete var nemlig, at humanistisk videnskab og edb-produktion var kommet i nær kontakt; men her var der, forhåbentlig længe endnu, ikke brug for historikere som han, også selv om de var flittige edb-brugere! – Foredraget – der bringes som særskilt artikel i bladet – var overordentlig interessant og gav anledning til livlig diskussion og samtale om vidtstrakte og beslægtede emner, ikke mindst – takket være vor tidligere rektor Arne Østergaard – blev matematiske begavelse kontra al anden form for begavelse sat under lup, det bragte mange interessante detaljer til torvs.

– De fremmødte var: Nestor og æres-medlem Herluf Krog-Meyer 09, Dan

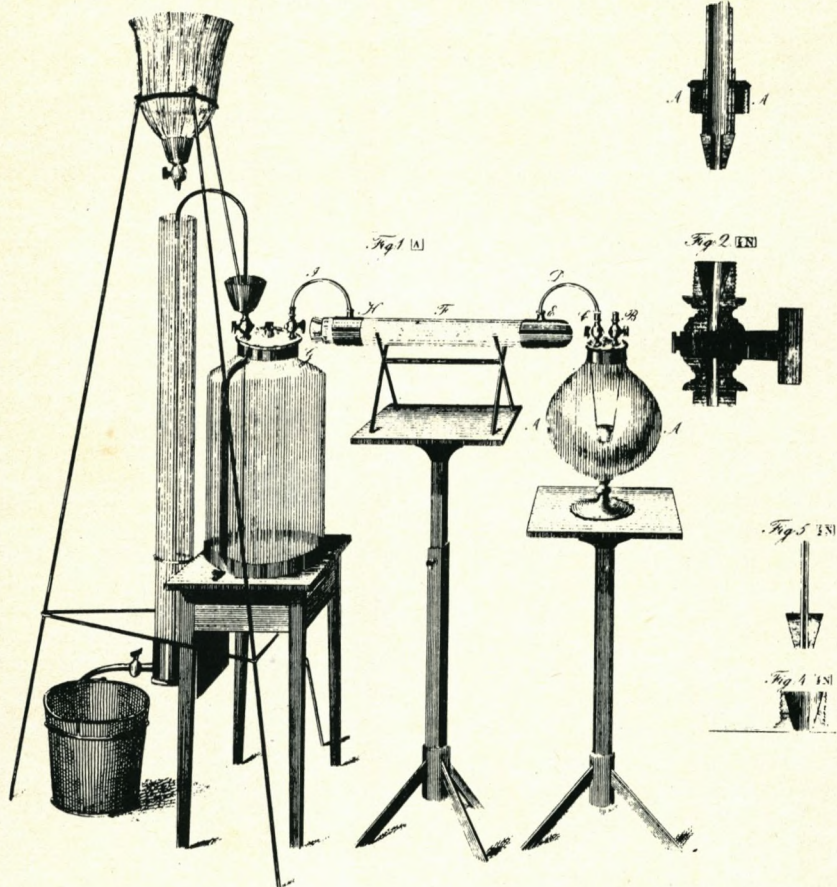
Fink 27, Arne Østergaard 29, Jens Christian Christoffersen 30, Paul Rantzau 37, Helge Guld og Henning Nielsen 49, Hans Christian Thomsen 65, Gunner Lind 72, Hans Kiesow og Per Salling 73. – Niels Saxtorph 40 og Thomas Rasmussen 75 (kaldet den sidste reglementerede soraner) sad og ventede på »Prætorium«, da Tatzel (også kaldet Kiesow) indfandt sig i følgeskab med referenten. Det blev et herligt Nachspiel.

Adskilligt blev sat under debat, men det var opsigtsvækkende, da Niels fortalte at *stylobaten* (jvf. frokostreferater i februar-nummeret) var et rovdyr i slægt med urhunden! Hans og Niels udvikledes i øvrigt i livlig samtale om såvel heraldiske som virkelige drager, især den kinesiske gren kontra den europæiske, af hvilken den walisiske skal indtage en særstilling. Af særlig interesse for dracophiler skal henvises til de opsigtsvækkende krydsningsforsøg mellem en kinesisk han og en walisisk hun (*Draco mitigatus britannicus*), der efter sigende har fundet sted i England for nylig. Det faldt uheldigt ud: Æggene var ubefrugtede!

Paul Rantzau

— — — —

P. S. Salling meddeler at bogauktionen udsættes til julefrokosten.

Opstilling til undersøgelse af Fosfors forbrænding. Hollandsk. Højde ca. 2 m, længde ca. 2 m. Kobberstik fra Hauchs bog »Det fysiske Cabinet« 1836.

F. Lyset

Her er 80 numre omfattende et stort antal spejle (plane, konvekse, konkave, cylindriske, pyramideformede og koniske) tegninger til at afbilde i disse spejle, camera obscura, camera lucida, kikkerters og mikroskopers.

G. Luften

Der er 187 numre i denne sektion. 6 vacuum-pumper af forskellig størrelse, en masse tilbehør hertil, barometre, magdeburgske halvkugler, en Montgolfier ballon, forskellige springvand, der virker ved hjælp af komprimeret luft, hygrometre, gasometre etc.

H. Akustikken

Her findes kun 13 numre f.eks. demonstration af Chladni figurer, manochorder, hørerør, råber, elfenbensmodel af øret etc.

I. Vandet

15 numre indbefatter model af dampmaskine, apparatur til at vise dannelsen af vand ved forbrænding af brint etc.

K. Elektricitet

Denne sektion indeholder 139 numre. Mest iøjfaldende er to store elektricermaskiner, store leydenflaske batterier, mindre leydenflasker til dels smukt dekorerede, en del udladningsrør (glas), gnistplader, lynildshus, elektrisk klokkespil, elektriske skråplaner, udladere (elektrometre), en del isolerede ledningsholdere, messingledere etc.

L. Magneten

Der er 28 numre i denne sektion, bl.a. naturligt magnet, magnetisk legetøj og kompasser.

M. Geographiske og matematiske Instrumenter

10 numre dækker jordglobler og himmelglobler, astronomiske kvadranter, oktant etc.

Dette er som nævnt blot en oversigt over samlingen, som den kom til Sorø. Ikke alle delene findes i dag, og et egentlig katalog over de sager, som udstillingen i dag omfatter, kræver for sin skabelse et omfattende og tidskrævende arbejde, og man må håbe, at dette på en eller anden måde vil kunne realiseres.

Forholdet til Ørsted

H. C. Ørsteds navn har været nævnt nogle gange og ikke uden grund. Ørsted var født i 1777 og altså 22 år yngre end Hauch. I det tidsrum, hvor Hauch havde sin videnskabelige periode, d.v.s. ca. 1787-1801, var Ørsted i begyndelsen af sin karriere, og det står klart, at han ikke havde adgang til at benytte Hauchs samling. Derimod har han haft mulighed for at bruge Mantheys instrumentsamling, som var langt mindre end Hauchs. Manthey var siden 1793 professor i kemi ved Københavns Universitet og ejede samtidig Løve Apotek, hvor Ørsted arbejdede som hans assistent.

Ved den tid, da Ørsted begyndte at søge videnskabelig ansættelse, omkring år 1800, var Hauch allerede draget dybt ind i administrative opgaver indenfor Hof og Stat, og han må have været en højt anskrevet personlighed, som det formentlig har betalt sig at stå sig godt med. P. C. Abildgård, en fremstående veterinær og Ørsteds velynder, rådede i et brev, dateret 22. august 1800, Ørsted, som søgte ind ved Universitetet:

»Jeg er og ganske vis på, at Hertugen

Nr. 570: Jordglobus. Diameter 24 tomm. Svensk, signeret Andr. Åkerman 1766.

ønsker intet hellere, end at dette, som ethvert Embede, må blive besat med den Dueligste; men han kan ikke altid selv så nøje kiende enhver Søgendes Beqvemhed og må ofte bestemme sig efter andres Vidnesbyrd om dem. Dersom De altså, hvilket jeg bør formode, ikke har havt Leilighed til at gjøre Dem kiendt af Hertugen, så begiær den retskafne og forstandige O. G. M. Hauchs Råd og Medvirken. Jeg er vis på, at hans Vidnesbyrd vil være fuldkommen gjældende hos Hertugen.

Hertugen (af Augustenborg) var formand for Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, og var den, der i praksis bestemte, hvem der blev ansat i forskellige embeder. Ørsted opnåede ved denne lejlighed kun en »ansættelse« som ulønnet adjunkt, og året efter startede han en omfattende rejse gennem Europa.

Årsagen kan meget vel være, at Ørsted og Hauch havde forskellige opfattelser af det fundamentale i naturvidenskaben. Vi må her ikke glemme, at på den tid var filosofi og fysik beslægtede videnskaber, ja, man kan vel sige, at naturvidenskaberne i almindelighed betragtedes som grene af filosofien. Metafysik var en filosofisk retning, der spekulativt ville gå bag om opnåede forsøgsresultater, og eftersøge en højere mening med den fysiske, reale verden. Den tyske filosof *Immanuel Kant* (1724-1804) var professor i metafysik ved universitetet i Königsberg og var en absolut lederskikkelse i Europa på dette område. Ørsted var tilhænger af Kants filosofi; eet af Ørsteds værker var netop »*Ånden i Naturen*«, hvor han så sent som 1850 udgav en samling af sine afhandlinger og skrifter om dette emne. Selv om Ørsted har været en fremragende eksperimentalfysiker, har han haft et ønske om at søge en dybere, åndelig mening med den verden, han gennem sine eksperimenter beskrev. Hauch har ikke i noget af sine skrifter taget stilling til disse problemer. Hans hele formål gik ud på at eksperimentere og sætte forsøgsresultaterne i system; han gjorde sig megen umage med at undersøge *Hvad der sker* ved et givet eks-

periment, og sætte dette i relation til andre forsøgsresultater, mens spørgsmålet *hvorfor det sker* tilsyneladende ikke har beskæftiget ham. Han var som følge heraf heller ikke tilhænger af Kant's filosofi.

Dette modsætningsforhold har formentlig været medvirkende til, at de to ikke har haft meget personlig kontakt med hinanden, selv om de jo helt klart har haft et stort interessefællesskab, og København var dengang ikke større, end at man må undres over, at de ikke i højere grad har kunnet diskutere og endda udføre eksperimenter sammen. Jeg har kun fundet én reference til, at et sådant samarbejde overhovedet har fundet sted. Laurits Lauritsen skriver i sin bog: »Hans Christian Ørsted«: »Til trods for det store arbejde, Ørsted måtte udføre, fik han dog lejlighed til at eksperimentere. Sammen med Hauch anstiller han forsøg med en Voltas Søjle sammensat af 600 plader af Zink og Sølv. Det lykkes dem at frembringe så kraftige gnister, at de kan antænde Fosfor med dem, men til deres forundring kan de ikke som ved elektricerma-skinen aflede elektriciteten uden ved berøring, og apparatet har kun ringe virkning på elektroskopet«.

De har også haft forskellige omgangskreds i privatlivet. Mens Ørsted omgikkes kunstnere, og jo var nært knyttet til de romantiske digtere, navnlig Ohlenschlager, samt har været en hyppig gæst i Bakkehuset, så har Hauchs mere jordbundne og rationalistiske gemyt næppe kunnet trives her. Hertil har muligvis også medvirket det modsætningsforhold, han kom i som chef for Det kgl. Teater. Han har ry for at have været en fremragende administrator, og han har ønsket, at teatret har skullet køre med en rimelig god økonomi. Dette har bragt ham i modstrid med skuespillerstaben, der dengang som nu ikke gerne så deres kunstneriske ambitioner stækket af smålige økonomiske hensyn. Det er karakteristisk, at han som chef for Det kgl. Teater blandt dets ansatte gik under øgenavnet »Staldmesteren«!

Da anden udgave af Hauchs bog: Begyn-

delsesgrunde til Naturlæren udkom i 1799, var det Ørsted, der anmeldte den i »Kjøbenhavnske lærde Efterretninger«. Dette blev til en meget omfattende artikel, hvori Ørsted gør meget ud af at forklare sine holdninger i modsætning til Hauchs. Dette manifesteres for eksempel i opfattelsen af »stoffets« natur. Hauch hylder det »atomistiske« system, Ørsted det »dynamiske«. I korthed kan man sige, at Hauch mener, at alt stof er opbygget af partikler, atomer, mens Ørsted mener, at stof udgøres af kræfter, tiltrækkende og frastødende, som materialiseres til stof, »materie«.

Ørsted skriver i sin kritik bl.a.:

»Vi kommer nu til det vigtigste Punkt, hvorom den fortræffelige Forfatter ikke troer at kunne være enig med Recens., nemlig den dynamiske Naturphilosophies Fortrin for den atomistiske. – Physik er Philosophi over Naturen, den skal derfor forklare den hele Natur, følgelig også hver enkelt Begivenhed i Naturen. Forklaringen af en Naturbegivenhed søges altid i en anden, indtil man endeligen kommer til en, som ikke kan forklares videre af nogen lagttagelse, og derfor må antages for den øverste. Denne kan dog ikke lades uforklaret, men man må søge dens forklaring uden for Naturen«.

Hauch skriver i et tillæg til sin bog bl.a.: »Det som Recensenten fornemmelig paaskønner ved min Bog er at jeg deri har fulgt det atomistiske System i stedet for det dynamiske. – Jeg vover ikke her at bestemme det ene Systems Fortrinlighed for det andet, men er overbevidst om, at de begge fortjener at kiendes i deres hele Omfang. – Årsagen hvorfor jeg ganske har fulgt det atomistiske System, er fordi jeg anser det dynamiske System hverken bekiendt eller bestemt nok endnu, at jeg ikke kiender det anvendt med Held uden på enkelte Dele af Naturlæren, at dette System ikke er mig bekiendt at være fremsat med den Tydelighed og Klarhed, som jeg troer, man kan fordre«.

Lad os hertil føje et par ord af en meget kendt Naturfilosof, *Goethe*. Da den tyske

oversættelse af Hauchs bog forelå, blev den åbenbart studeret af *Goethe*, som kun havde et skuldertræk til overs for den i »Naturwissenschaftliche Schriften«, de 5 ord: »Das hergebrachte Lied wied abgeor-gelt (den præsenterede vise bliver luret af)!«

På eet væsentligt område må imidlertid Hauch og Ørsted have samarbejdet, nemlig i Videnskabernes Selskab. I en årrække var Hauch præsident, mens Ørsted var selskabets sekretær, og da selskabet efter Hauchs død i 1838 foranstaltede en mindehøjtidelighed for ham, holdt Ørsted en stor og smuk tale over Hauch. I denne behandler Ørsted Hauchs liv og levned, og omtaler punkt for punkt hans mange fortjenester i et langt liv. Han har været intelliget og arbejdsom, og har også i sit liv høstet anerkendelser. Ørsted beskriver ham:

»Hauch var af middelstørrelse, dog snarere stor end lille. hans legeme var veldannet og stærkt bygget, lige langt fra Fedme og Magerhed. Ansigtet var stort med stærke, veldannede, mandige Træk, hvori Fastheden ikke manglede Blidhed. De skønne, brune Øjne vare ildfulde og talende. Hans hele Holdning var smuk, således som man kunde vente det af et veldannet stærkt legeme, hvis kræfter fra Ungdommen af vare uddannede ved ridderlige Øvelser«.

Og Ørsted slutter sin tale:

»Vi kunne slutte med den trøstelige Sandhed, at den fortræffelige Mand er bleven påskjønnet efter sit Værd«.

Soranerkomponist

Musiklærer ved Akademiet Max Syden-dal – selv Soraner har gjort en indsats for at gøre det lettere at synge: »Jeg ved et sted, som jeg har elsket længe«, idet han har komponeret en ny melodi til den kendte sang. Den fik sin urpremiere ved skolens musikafslutning torsdag den 18. april 1985.

Humanistisk datalogi på Københavns Universitet

af mag. art. Gunner Lind '72

Foredragsholderen indledte med at beklage, at han var den forkerte slags humanist til at tale om emnet. Det vigtige ny som skete var nemlig, at humanistisk videnskab og edb-produktion var kommet i nær kontakt; men her var der, forhåbentlig længe endnu, ikke brug for historikere som han, også selv om de var flittige edb-brugere.

EDB bruges til mange ting i humanistisk videnskab. Den enkleste brug er til statistik over Øresundstolden, udvandrere til Amerika, eller sindslidendes sociale baggrund. Det ligner edb-brugen hos samfundsvidenskaberne, eller skattevæsenet. Man kan også lave statistik på tekster, f.eks. en forfatters brug af bestemte ord og vendinger. EDB-arbejde af den art spiller en stor rolle i ordbogsproduktion. Fra dette er skridtet ikke langt til at prøve at lave programmer, som ved noget om hvad ordene står for, og kan analysere grammatik.

Det er især arbejdet med sproget, som er blevet vigtigt for edb-produktionen. For det første fordi man bruger edb-maskiner til at arbejde med sproget (tekstbehandling og lignende). Jo bedre programmer der laves, jo bedre arbejde kan maskinerne gøre. For det andet fordi menneskene kommunikerer med maskinerne i sproglig form. Jo billigere maskinerne bliver – og de bliver billigere hver dag – jo vigtigere er det at det er let at give dem ordrer. Arbejdsindsatsen skal væltes over på den billige maskine, så man sparer den kostbare arbejdskraft.

Det er imidlertid svært at lære maskinerne noget om sproget. Man har f.eks. arbejdet med maskinoversættelse i over 20 år uden at få særlig brugbare resultater. Problemerne kan vises med et eksempel: Sætningen *he sees a girl* kan oversættes til dansk af et program, som simpelt hen genkender ordformerne og sætter de tilsvarende danske ord ind. Det kan laves ret let. Står der *he saw a girl* skal pro-

grammet analysere sætningen for at kunne vælge den rigtige betydning af *saw*. Det er på grænsen af, hvad man kan gøre idag. Men står der *I saw a girl* skal programmet vide noget om den virkelige verden, og hvad man dér kan tænkes at gøre ved piger. Ellers kan det ikke vælge mellem de to grammatisk korrekte betydninger af *saw, så og saver*. Og den virkelige verden er meget stor og kompliceret.

Trods problemerne bliver der arbejdet meget, ikke bare med maskinoversættelse og andre sproglige opgaver. Der bliver f.eks. arbejdet med at gøre det muligt for robotter at se, altså orientere sig ud fra et fjernsynsbillede, og at forstå tale. Det sker i en stadig vekselvirkning mellem arbejdet med at programmer, altså automatisere de forskellige funktioner, og den fortsatte udforskning af vores verden, som jo er forbilledet. Målet er at kunne beskrive mere af det menneskelige univers i programform, så maskinerne kan arbejde bedre for os, som lever i dette univers. I denne sammenhæng er humanistisk forskning, altså forskning i den menneskelige verden – uundværlig. I første række arbejder man med de ting, som mennesker lærer som små: At se, høre, tale og forstå enkle ting. Derfor er det især sprogfolk og psykologer som er aktive. Hvor langt vi kommer er ikke let at vide; men, som sagt i indledningen, bliver historien forhåbentlig ikke inddraget. Vores egen livshistorie tilhører privatlivets fred – indblanding er uønsket. På samme måde er det nok uønsket med maskiner som følger at de har del i menneskeheds historie, og interesserer sig for den.

Glemte fødselsdag

Vi beklager meget, at en rund fødselsdag er glemt.

Den glemte er Captain *Christian G. Dietz (R 20)*, født den 31. januar 1904 og boende 18 Courtnell Road, Chatham MA, USA.

Han sender en hilsen til alle gamle soranere.

Red

Runde fødselsdage maj 1985

4. Lektor Hemming Andersen (f. 1925, lærer), Elmebjergvej 45, 4180 Sorø.
4. Dir. Preben Mailand Christensen (f. 1935, R 52), Rua Grecia 424, Jardim Paniltistano, Sao Paulo, Brasilien.
4. Jens Rahlff (f. 1900, R 17), s.k.a. Pelican Beach, P.O. Box 2008, St. Thomas, Virgin Islands 00801, USA.
6. Lektor Halfdan Beck (f. 1905, S 23 og lærer), Flomhuset, Frederiksberg pr. 4180 Sorø.
6. Læge Torben Gjerløff (f. 1925, '40), Tingstrupvej 13, 7700 Thisted.
9. Erhvervschef H. Chr. Steen-Jørgensen (f. 1910, '26), Industrivej 2, 9491 Pandrip.
10. Tandlæge Steen Rølling (f. 1935, S 54), H. C. Lumbyesvej 11, 8000 Århus C.
12. Civ. ing. Torben Knudsen (f. 1925, S 44), Kaningårdsvej 30, 2830 Virum.
12. Mogens Korsgaard Pedersen (f. 1935, S 54), 250 Ethel Ave, Mill Valley, Cal. 94941, San Francisco, USA.
14. Dir. Ole Daniel Hansen (f. 1925, S 43), P. O. Box 120, Torremolinos, Spanien.
15. Overlærer Ole Warthoe-Hansen (f. 1915, S 34), Blåregnevvej 17, 8900 Randers.
16. Provst Johs. Ruge (f. 1925, S 43), Rødvigvej 37, 4673 Rødvig.
17. Jan Hadjopoulos (f. 1925, R 42), Case Postale 490, CH-1001 Lausanne, Schweiz.
19. Lærer Ruth Pedersen (f. 1935, S 54), Merianvej 30, 2820 Gentofte.
20. Civ. ing. Ole Bröcker (f. 1925 S 45), Juelsparken 18, 9210 Aalborg Ø.
22. Vicetoldinspektør Torben Clasen (f. 1925, '38), Bangebrovej 77, 4800 Nykøbrig F.
23. Købmand Ejner Jørgensen (f. 1910, '26), Herredsvej 1B, 2820 Gentofte.
23. Skibshandler Ove Nielsen (f. 1900, '18), Nørregade 156, 4100 Ringsted.
24. Afd. chef H. Chr. Westerbjerg Andersen (f. 1935, R 51), Banevej 20, 4180 Sorø.

24. Rektor Johan Hjorth Clausen (f. 1905, S 24), Rådmand Steins Allé 14, 2000 København F.
25. Godsejer August V. Beck (f. 1935, R 53), Valbygård, Brorupvej 4, 4200 Slagelse.
27. Dir. Erik Windfeld-Lund (f. 1925, S 43), Vejdammen 51, 2840 Holte.
27. Repr. Axel Vinterberg (f. 1915, '29), Ederlandsvej 47, 2730 Herlev.
28. Tandlæge Knud P. Jensen (f. 1905, '22), Strandvænget 5, 2100 København Ø.
30. Sølvsmed Knud Holst Andersen (f. 1935, S 54), Tinglevvej 13, 2820 Gentofte.
30. Major Niels Henning Sejr (f. 1925, '44), Vejlegårdsparken 24, 2660 Brøndby Strand.

s.k.a.: sidste kendte adresse – ved nogen, hvor de pågældende er, bedes det venligst meddelt Soransk Samfunds kasserer.

»BATØK«

Kr. Himmelfart den 16. maj
som sædvanlig i Charlottenlund
skov kl. 10,00. *Chr. Eifer (S 61)*

Soranske dødsfald

- JØRGEN WILLE JØRGENSEN (R 35)
30. august 1917 – 4. februar 1985
- KRISTIAN HAUGSTRUP
KRISTIANSEN (S 19)
16. august 1901 – 21. februar 1985
- INGEBORG HVAM (R 14)
27. marts 1898 – 26. februar 1985
- HOLGER KERSTENS (S 18)
22. juni 1900 – 6. marts 1985
- KARL ANKER STEFFENSEN (S 33)
6. oktober 1914 – 16. marts 1985
- KARL EVALD KRISTIANSEN (R 26)
19. februar 1909 – april 1985
- MATZ AAGE LORENZEN (S 37)
21. februar 1919 – 11. april 1985
- ESTA HOLM-NIELSEN f. Andersen
(S 37)
30. juni 1918 – 27. marts 1985

Adresseændringer og reklamationer
 rettes i Skandinavien
 til det lokale postkontor.

POUL ANDERSEN

JÆGERHUSENE 41
 2620 ALBERTSLUND

Færøernes skibsfartshistorie

Fhv. landsarkivar på Færøerne Páll J. Nolsøe (S 1929) er stadig i fuld aktivitet med at fuldføre sit store bogværk »Føroya Siglingarsøga«, der er planlagt til at fylde ca. 15 bind.

11. bind udkom i 4.000 eksemplarer i december 1984, og 12. bind går snart i trykken.

Bøgerne er »best sellers« på Færøerne, hvor en meget stor del af befolkningen har tilknytning til de skibe og søfolk, bøgerne beskæftiger sig med. Foreløbig er 1. bind kommet i 3 oplag og 2. og 3. bind i 2 oplag.

Páll J. Nolsøe har foræret Soransk Samfund bindene efterhånden som de er udkommet, og vi ønsker ham held og lykke med fuldførelsen af dette store værk, der vil stå som et monument over færøsk sømandsskab og værkets skaber. *AKR*

Frokosttaler i maj

Maj: Erik Skov (S 46), afdelingsleder i Nationalmuseet. Taler om Sorø Kirke og Kapitalsalen.

Frokosttalere i juni: far og søn

Louis Dalgaard (S 50), bistandskonsulent i Danmark, og Lars Dalgaard (S 78), cand. merc. i Den Danske Banks udlandsafdeling, taler om *eksport af viden*, ligheder og forskelle mellem private og offentlige institutioner belyst ved konkrete eksempler, herunder systemeksport.

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 90,- i 1984. For medlemmer fra og med årgang 1977 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 55,-. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse herom gives til:

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
 Dronningens Tværgade 30
 1302 København K.
 Telefon (01) 13 86 66
 Postgiro 4 00 17 10
 Kontingent giro 3 27 13 07

Adresseændringer for Skandinavien

meddeles til det lokale postkontor, der lader besked gå videre til kassereren.

Betaling

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check trukket på en dansk bank og lydende på danske kroner (det koster ellers Samfundet d. kr. 30,00 at indløse en check). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:
 Formanden, borgmester Ib Juul
 Herlev Rådhus, Bygaden 90
 2730 Herlev
 Telefon (02) 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
 Kongebrovej 28
 4180 Sorø
 (03) 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
 Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
 (01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS
 Alleén 9, 4180 Sorø
 (03) 63 05 75
